

Huvudman

Skövde kommun
skovdekommun@skovde.se

Beslut

Datum 2025-06-13

Dnr SI 2025:525

Sida 1 (10)

Ärendet

Tillsyn av kommunal vuxenutbildning vid Vuxenutbildning enhet 2 i Skövde kommun.

Beslut

Föreläggande

Skolinspektionen förelägger med stöd av 26 kap. 10 § skollagen (2010:800) Skövde kommun att senast den **24 oktober 2025** ha vidtagit nedan angivna åtgärder avseende brister rörande att utbildning bedrivs kontinuerligt under hela året, plan mot kränkande behandling samt forum för samråd med elever. De vidtagna åtgärderna ska senast samma dag skriftligen redovisas till Skolinspektionen.

Om Skövde kommun inte följer detta föreläggande kan mer ingripande sanktioner komma att aktualiseras.

Beslutet om föreläggande gäller omedelbart enligt 26 kap. 10 § tredje stycket skollagen. Beslutet om föreläggande får enligt 28 kap. 2 och 18 §§ skollagen inte överklagas.

Skövde kommun ska vidta följande åtgärder

Utbildning bedrivs kontinuerligt under hela året

1. Se till att utbildningen bedrivs kontinuerligt under hela året genom att upphöra med obligatoriska studieuppehåll under pågående kurser. En beskrivning av på vilket sätt huvudmannen tillsett att utbildningen bedrivs kontinuerligt under hela året ska ges in i samband med huvudmannens redovisning av vidtagna åtgärder. (20 kap. 2 § andra stycket skollagen och 2 kap. 25 § förordningen [2011:1108] om vuxenutbildning)

Plan mot kränkande behandling

2. Se till att planen mot kränkande behandling upprättas, följs upp och ses över under medverkan av eleverna. En aktuell plan mot kränkande behandling, som uppfyller de krav som anges ovan, ska ges in till Skolinspektionen i samband med huvudmannens redovisning av vidtagna åtgärder. (6 kap. 8 § skollagen och 2 § förordningen [2006:1083] om barns och elevers deltagande i arbetet med en plan mot kränkande behandling)

Forum för samråd

3. Se till att det vid skolenheten finns forum för samråd med eleverna som behandlar frågor som är viktiga för verksamheten och som kan ha betydelse för eleverna. En beskrivning av på vilket sätt det finns forum för samråd med eleverna ska ges in i samband med huvudmannens redovisning av vidtagna åtgärder. (4 kap. 13 § skollagen)

Områden utan konstaterade brister

Skolinspektionen avslutar ärendet i de delar det avser åtgärdande arbete för att skapa trygghet och förhindra kränkande behandling.

Redovisning av åtgärder

Redovisningen av de vidtagna åtgärderna skickas via e-post till Skolinspektionen.Linkoping@skolinspektionen.se eller per post till Skolinspektionen, Box 330, 581 03 Linköping. Hänvisa till Skolinspektionens diarienummer för ärendet (SI 2025:525) i de handlingar som sänds in.

Om ärendet

Skolinspektionen har våren 2025 inlett en tillsyn av Vuxenutbildning enhet 2 i Skövde kommun. I tillsynen har Skolinspektionen kontrollerat om verksamheten vid Vuxenutbildning enhet 2 följer gällande bestämmelser om att utbildning ska bedrivas kontinuerligt under hela året, plan mot kränkande behandling, åtgärdande arbete för att skapa trygghet och förhindra kränkande behandling samt forum för samråd med eleverna.

Tillsynen har genomförts genom intervjuer med elever, lärare, studie- och yrkesvägledare och rektorn samt lektionsobservationer mellan den 1–2 april 2025. Som en del av tillsynen har även dokumentation granskats, bland annat skolans plan mot kränkande behandling. Huvudmannen har yttrat sig över allt material av betydelse för beslutet.

Motivering av beslutet

Skolinspektionen redogör först för de omständigheter som framkommit i tillsynsutredningen och som ligger till grund för myndighetens bedömning, därefter anges de bestämmelser som tillämpas och slutligen redovisar Skolinspektionen sin bedömning i det här fallet.

Huvudmannen ansvarar för att utbildningen genomförs i enlighet med bestämmelserna i skollagen, föreskrifter som har meddelats med stöd av skollagen och de bestämmelser för utbildningen som kan finnas i andra författningar (2 kap. 8 § skollagen). Vidare ska huvudmannen se till att nödvändiga åtgärder vidtas om det framkommer att det finns brister i verksamheten (4 kap. 7 § skollagen).

Föreläggande

Utbildning bedrivs kontinuerligt under hela året

Omständigheter som ligger till grund för bedömningen

I inskickad information från huvudmannen inför tillsynen har rektorn uppgett att det på skolan finns undantag i att utbildningen bedrivs kontinuerligt under hela året, detta genom att skolan har fyra veckors studieavbrott för semester under sommaren.

Av intervjuer med studie- och yrkesvägledare, lärare och rektorn framgår att det på skolan inte bedrivs undervisning under sommaren, vecka 27–30, då skolan har semesterstängt och inga lärare finns tillgängliga för eleverna. Detta upplägg har förekommit på skolan under flera års tid.

Under intervju med rektorn ombeds rektorn att bemöta ett exempel från skolans hemsida gällande kursen matematik 1a (närdistans). Enligt hemsidan är kursstart den 24 mars 2025 och kursslut är den 5 september 2025. Mellan den 24 mars och den 27 juni 2025 bedrivs undervisning under 14 veckor. Mellan den 28 juli och den 5 september 2025 bedrivs undervisning under 6 veckor. På hemsidan anges "Observera att det är studieuppehåll över sommaren". Rektorn uppger att kurserna som påbörjas under våren men avslutas under hösten är organiserade på detta sätt och att utifrån ovanstående information vet eleverna därmed redan vid ansökan att det är studieuppehåll fyra veckor under sommaren.

Av intervju med rektorn framgår att om en elev vill studera under sommaren får eleven ägna sig åt självstudier men att den semesterstängda perioden inte berättigar till studiemedel från CSN. Enligt rektorn har skolan testat att bedriva undervisning under sommaren men då var det få elever som deltog eftersom elever i stället ville sommarjobba.

Av intervjuer med lärare framgår att beträffande elever som ska läsa en kurs som har studieuppehåll under sommaren kan eleverna ägna sig åt självstudier genom att göra inlämningsuppgifter under studieuppehållet, vilka läraren rättar efter sommaren. Sådana självstudier är helt på frivillig basis och eleverna har inte rätt till studiemedel under studieuppehållet.

även om de ägnar sig åt inlämningsuppgifter, men det är ett sätt för eleven att bli färdig med utbildningen snabbare menar en lärare.

Rättslig reglering

Av förordningen om vuxenutbildning framgår att utbildningen ska bedrivas kontinuerligt under hela året. (2 kap. 25 § förordningen om vuxenutbildning)

Av skollagen framgår att utgångspunkten för utbildningen av en enskild elev ska vara elevens behov och förutsättningar. (20 kap. 2 § andra stycket skollagen)

Av förarbetena till skollagen framgår att utgångspunkten för den kommunala vuxenutbildningen ska vara den enskildes behov och förutsättningar. Detta innebär att dessa kriterier ska vara vägledande för hur utbildningen genomförs. Detta kan gälla utbildningens förläggning i tid och rum, val av metoder och hjälpmedel, men även innehåll. Det är också viktigt att den kommunala vuxenutbildningen erbjuds i flexibla former och på tider som passar de studerandes behov. (prop. 2009/10:165 s. 475)

Skolinspektionens bedömning

Skolinspektionen bedömer att utbildningen inte bedrivs kontinuerligt under hela året, vilket är en brist. Av utredningen framgår att de 20 veckor långa kurser som har kursstart i mars och kurslut i september systematiskt innefattar ett obligatoriskt, fyra veckor långt studieuppehåll under vecka 27–30. Under det fyra veckor långa studieuppehållet bedrivs inte någon undervisning. Det har i utredningen inte framkommit något som talar för att studieuppehållet motiverats utifrån varje elevs individuella behov och förutsättningar. Utredningen visar i stället att kurserna generellt planeras på detta sätt. Att utbildningen inte bedrivs kontinuerligt under hela året innebär dock att studierna inte kan slutföras så snabbt som annars skulle vara fallet och att elevens tid i utbildning förlängs.

Plan mot kränkande behandling

Omständigheter som ligger till grund för bedömningen

Skolinspektionen har tagit del av skolans plan mot kränkande behandling "Likabehandlingsplan mot diskriminering och kränkande behandling Vuxenutbildning Skövde 2024–2025". Av planen framgår att en grupp med lärarrepresentanter från alla skolformer på Vuxenutbildning Skövde träffas för utvärdering och revidering av planen i slutet av varje läsår. Av planen framgår vidare att en kartläggning gjorts i form av en enkät bestående av sex frågor kopplade till värdegrund som eleverna på skolan fått tillfälle att

besvara under april-maj 2024 och slutsatsen av kartläggningen redogörs för i planen.

I informationsinhämtningen inför tillsynsbesöket har rektorn uppgett att elevmedverkan i arbetet med att årligen ta fram en plan mot kränkande behandling sker genom elevråd i vissa delar av verksamheten samt genom nöjdhets- och värdegrundsenkäten som sätts ihop av värdegrundsgruppen. Vid intervju med rektor framgår dock att det för Vuxenutbildning enhet 2 inte finns något elevråd.

Av intervjuer med elever framgår att de intervjuade eleverna inte har medverkat i upprättandet och uppföljningen av planen mot kränkande behandling och att eleverna inte vet hur elever på skolan kan påverka innehållet i planen.

Av intervjuer med lärare framgår att Vuxenutbildning enhet 2 inte har en egen plan mot kränkande behandling där specifikt enhetens elevers syn kring skolans arbete mot kränkande behandling kommer fram. Enligt lärarna är den enda elevmedverkan som sker att eleverna en gång om året får svara på en nöjdhets- och värdegrundsenkät som skickas ut till alla elever som läser inom vuxenutbildningen i Skövde kommun.

Av intervjuer med lärare, studie- och yrkesvägledare och rektorn framgår att planen mot kränkande behandling revideras av en värdegrundsgrupp. I värdegrundsgruppen ingår minst två personalrepresentanter från varje enhet inom Vuxenutbildningen i Skövde kommun. Enligt rektorn medverkar eleverna inte i upprättandet, översynen och uppföljningen av planen. Det skulle enligt rektorn inte fungera eller vara effektivt att låta även elevrepresentanter vara med i värdegrundsgruppen på grund av att elever byts ut hela tiden. Rektorn uppger att personalrepresentanterna i värdegrundsgruppen kan fånga upp elevernas åsikter när skolan har en värdegrundsvecka varje år.

Rättslig reglering

Av skollagen framgår att huvudmannen ska se till att det varje år upprättas en plan med en översikt över de åtgärder som behövs för att förebygga och förhindra kränkande behandling av elever. Planen ska innehålla en redogörelse för vilka av dessa åtgärder som avses att påbörjas eller genomföras under det kommande året. En redogörelse för hur de planerade åtgärderna har genomförts ska tas in i efterföljande års plan. (6 kap. 8 § skollagen)

En plan mot kränkande behandling enligt 6 kap. 8 § skollagen ska upprättas, följas upp och ses över under medverkan av eleverna vid den verksamhet som planen gäller för. Utformningen och omfattningen av elevernas deltagande ska anpassas efter deras ålder och mognad. (2 §

förordningen om barns och elevers deltagande i arbetet med en plan mot kränkande behandling)

Skolinspektionens bedömning

Skolinspektionen bedömer att huvudmannen brister i att se till att eleverna medverkar i utarbetandet av verksamhetens plan mot kränkande behandling enligt författningarnas krav. Skolinspektionens utredning visar att verksamhetens plan mot kränkande behandling inte har upprättats, följts upp och setts över under medverkan av eleverna vid den verksamhet som planen gäller för.

Forum för samråd

Omständigheter som ligger till grund för bedömningen

I intervju uppger rektor följande gällande om och i så fall på vilka sätt eleverna har tillgång till forum för samråd som behandlar frågor som är viktiga för verksamheten och som kan ha betydelse för eleverna. Eleverna kan göra sina röster hörda i samtal och diskussioner med sina lärare på kurserna. Vidare kan eleverna besvara Skövde kommuns nöjdhets- och värdegrundsenkät som varje vår skickas ut till alla elever på Skövde kommuns vuxenutbildningar. Rektorns enhet har ingen specifik enkät som enbart riktar sig till eleverna på rektorns enhet. Rektorn berättar att de inte har något elevråd på skolan och att rektorn inte heller anser att formatet med elevråd passar vuxenutbildningar. Ett elevråd skulle inte vara effektivt då elever kommer och går på utbildningen menar rektorn. Vidare menar rektorn att det är skillnad på myndiga elever och omyndiga elever och att formatet med elevråd är mer lämpligt för grund- och gymnasieskola än för vuxenutbildning. Vid varje kursstart är rektorn med och informerar eleverna om att de kan ta kontakt med rektorn om de vill komma till tals. Enligt rektorn har skolan de senaste två åren valt att inte komplettera nöjdhets- och värdegrundsenkäten med djupintervjuer med ett antal slumpmässigt valda elever och orsaken till det är att rektorn märkte att intresset för det var litet.

Av intervju med studie- och yrkesvägledare framgår att eleverna kan påverka verksamheten genom att besvara Skövde kommuns nöjdhets- och värdegrundsenkät. Vidare kan eleverna lämna synpunkter via kursutvärderingar men studie- och yrkesvägledarna är osäkra på i vilken omfattning alla lärarna har kursutvärderingar eller på vilket sätt rektorn får information om resultatet av kursutvärderingarna. Utöver ovanstående sätt finns inget annat strukturerat tillvägagångssätt eller forum för eleverna att påverka, menar studie- och yrkesvägledarna.

Av intervjuer med elever och lärare framgår att det inte finns några forum för samråd med eleverna i form av exempelvis elevråd eller klassråd. Av intervju med lärare framgår att lärarna dock diskuterar frågor som är viktiga för elever i klassrummet beträffande den kurs som eleven läser, exempelvis diskussioner om när provdatum ska vara eller olika undervisningsmetoder i klassrummet. Enligt lärarna har de även en gång mitt under en kurs samt en gång inför betygsättning samtal med varje elev om elevernas kunskapsutveckling och då får eleven komma till tals om hur det går och vad de vill arbeta vidare med. Lärarna har en ständig diskussion och samtal med eleverna vilket faller sig naturligt eftersom eleverna som går vuxenutbildning har individanpassade studier, menar lärarna. Lärarna uppger att det är upp till varje lärare att efter slutförd kurs avgöra om de vill erbjuda eleverna att svara på kursutvärdering eller inte. I övrigt finns bara nöjdhets- och värdegrundsenkäten från Skövde kommun där eleverna får möjlighet att yttra sina åsikter uppger lärarna. Av en elevintervju framgår att om eleverna vill påverka något i skolan tar de i första hand kontakt med sina lärare, i andra hand kontaktar de rektorn och som tredje alternativ lämnar de synpunkter via Skövde kommuns klagomålshantering.

Rättslig reglering

Av skollagen framgår att det vid varje skolenhet ska finnas ett eller flera forum för samråd med eleverna. Där ska sådana frågor behandlas som är viktiga för enhetens verksamhet och som kan ha betydelse för eleverna. Inom ramen för ett eller flera sådana forum ska eleverna informeras om förslag till beslut i sådana frågor som ska behandlas där och ges tillfälle att komma med synpunkter innan beslut fattas. Rektorn ansvarar för att det finns forum för samråd och för att informations- och samrådsskyldigheten fullgörs. (4 kap. 13 § skollagen)

Skolinspektionens bedömning

Skolinspektionen bedömer att huvudmannen inte uppfyller författningarnas krav avseende att se till att eleverna ska ha tillgång till forum för samråd. Skolinspektionens utredning visar att det i den granskade verksamheten inte finns något forum för samråd med eleverna i viktiga frågor om verksamheten som kan ha betydelse för eleverna, vilket är en brist.

Val av ingripande

Skolinspektionen får förelägga en huvudman som står under dess tillsyn att fullgöra sina skyldigheter, om verksamheten inte uppfyller de krav som följer av de föreskrifter som gäller för verksamheten (26 kap. 10 § skollagen).

Skövde kommuns verksamhet vid Vuxenutbildning enhet 2 uppfyller inte författningarnas krav vad gäller att utbildning ska bedrivas kontinuerligt under hela året, plan mot kränkande behandling samt forum för samråd. Det finns därför skäl att förelägga Skövde kommun att fullgöra sina skyldigheter och vidta åtgärder för att avhjälpa bristerna.

Område utan konstaterade brister

Åtgärdande arbete för att skapa trygghet och förhindra kränkande behandling

Omständigheter som ligger till grund för bedömningen

Av informationsinhämtningen inför tillsynsbesöket framgår att enligt rektorns kännedom har ingen elev upplevt sig kränkt på skolan under det senaste året. Av skolans plan mot kränkande behandling för år 2024–2025 framgår att all personal på skolan är skyldig att uppmärksamma, ingripa mot och till rektor anmäla alla former av kränkande behandling. I planen finns skolans åtgärdande arbete vid kränkande behandling beskrivet. Däri framgår även en arbetsgång i nio punkter vid all form av kränkande behandling; bland annat att personalen vid vetskap om att en elev utsatts för kränkning omedelbart måste anmäla det till rektorn som i sin tur anmäler till sektionschef samt hur ärenden ska utredas.

Av intervjuer med lärare och rektorn framgår att det inte förekommer kränkande behandling mot elever på skolan men om det skulle hända något skulle personalen agera genom att omedelbart gripa in och avbryta den kränkande behandlingen. Vidare framgår av intervjun med rektorn att personalen som får kännedom om att en elev anser sig ha blivit utsatt för kränkande behandling alltid måste anmäla det till rektorn. Av intervjuer med lärare och studie- och yrkesvägledare framgår att de alltid måste göra en anmälan till rektorn om de får vetskap om att en elev blivit utsatt för kränkande behandling. En majoritet av de intervjuade uppger att om en elev inte vill anmäla ett fall av kränkande behandling till rektorn tar personalen ändå saken vidare och gör en anmälan till rektorn.

Av intervjuer med rektorn, lärare och studie- och yrkesvägledare framgår att rektorn och personalen gör anmälan till socialnämnden om de skulle få kännedom om eller misstänker att någon elev under 18 år far illa.

Rättslig reglering

Av skollagen framgår att var och en som verkar inom utbildningen ska främja de mänskliga rättigheterna och aktivt motverka alla former av kränkande behandling. (1 kap. 5 § skollagen)

Av skollagen framgår vidare att personal får vidta de omedelbara och tillfälliga åtgärder som är befogade för att tillförsäkra eleverna trygghet och studiero. Detta innefattar en befogenhet att ingripa fysiskt för att avvärja våld, kränkningar eller andra ordningsstörningar. (5 kap. 6 § skollagen)

Enligt skollagen är en lärare eller annan personal som får kännedom om att en elev anser sig ha blivit utsatt för kränkande behandling i samband med verksamheten skyldig att anmäla detta till rektorn. En rektor som får kännedom om att en elev anser sig ha blivit utsatt för kränkande behandling i samband med verksamheten är skyldig att anmäla detta till huvudmannen. Huvudmannen är skyldig att skyndsamt utreda omständigheterna kring de uppgivna kränkningarna och i förekommande fall vidta de åtgärder som skäligen kan krävas för att förhindra kränkande behandling i framtiden. (6 kap. 10 § skollagen)

Av skollagen framgår vidare att huvudmannen för verksamhet som avses i skollagen och den som är anställd i sådan verksamhet, på socialnämndens initiativ i frågor som rör barn som far illa eller riskerar att fara illa ska samverka med samhällsorgan, organisationer och andra som berörs. Bestämmelser om skyldighet att anmäla till socialnämnden att ett barn kan behöva nämndens skydd finns i 14 kap. 1 § socialtjänstlagen (2001:453). (29 kap. 13 § skollagen)

Skolinspektionens bedömning

Av ovan redovisade omständigheter framkommer inte annat än att verksamheten uppfyller författningarnas krav inom detta område. Ärendet ska därför avslutas i denna del.

X Kajsa Holmqvist Risto

Beslutsfattare
Signerat av: Kajsa Holmqvist Risto

X Julia Eklund

Föredragande
Signerat av: Julia Eklund